Από τον 5ο Άθλο Πάρνηθας.
Φωτό Β. Ευθυμίου.

αγώνες ορειβασίας ή ορειβατικοί αγώνες

Κείμενο: ***ΝΙΚΟΣ ΝΕΖΗΣ***

Λένε πως η γνώση της ιστορίας είναι δύναμη και όπλο για το μέλλον. Εμείς θα πούμε πως είναι ένα ωραίο και ευχάριστο εφόδιο, για την παραπέρα ορειβατική μας πορεία. Αυτό μάς δίνει ο πολυγραφότατος Νίκος Νέζης (επί πολλά έτη Γεν. Γραμματέας της ΕΟΟΑ) με το παρακάτω ιστορικό - πληροφοριακό κείμενό του.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΕΙΒΑΣΙΑΣ

Τα έτη 1925 και 1926 έγιναν, στον Υμηττό και στην Πεντέλη αντίστοιχα, επίσημοι αγώνες ορειβασίας ή ορειβατικοί αγώνες, με κανονισμούς, δελτία αθλητών, επόπτες πορείας, χρονομέτρες, καθώς και γιατρούς και προσκοπικές ομάδες που πλαισίωναν τους σταθμούς πρώτων βοηθειών που είχαν εγκατασταθεί σε καίρια σημεία. Οι αγώνες ήταν συνδυασμός ορειβασίας και τρεξίματος στο βουνό, δηλαδή αφετηρία από χαμηλό υψόμετρο και τέρμα η κορυφή του βουνού. Αν και ήταν μικρής διάρκειας, οι αγώνες αυτοί υπήρξαν ο πρόδρομος των αγώνων ορεινού τρεξίματος στην Ελλάδα. Πιθανώς και οι πρώτοι αγώνες τέτοιας μορφής και φιλοσοφίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Εκείνη την εποχή όλοι οι αθλητικοί αγώνες που γινόντουσαν ήταν υπό την αιγίδα του μόνου επίσημου αθλητικού φορέα της χώρας που ήταν ο Σ.Ε.Α.Γ.Σ. (Σύνδεσμος Ελληνικών Αθλητικών & Γυμναστικών Σωματείων - ιδρύθηκε το 1897) που το 1928 μετονομάστηκε (με αντιμετάθεση των λέξεων) Σ.Ε.Γ.Α.Σ.

Τη γενική εποπτεία των συγκεκριμένων αγώνων (όπως και όλων των αγώνων κλασικού αθλητισμού) είχε ο Ιωάννης Χρυσάφης - πρωτοπόρος γυμναστής του Υπουργείου Παιδείας - διευθυντής του Διδασκαλείου της Γυμναστικής, που το 1933 μετονομάστηκε Γυμναστική Ακαδημία.

Τους αγώνες ορειβασίας ή ορειβατικούς αγώνες διοργάνωσε ο Οδοιπορικός Σύνδεσμος, που ήταν μέλος του Σ.Ε.Α.Γ.Σ. και ως εκ τούτου έπρεπε να διοργανώνει και αθλητικούς αγώνες. Έτσι καθιερώθηκαν και επίσημα οι αγώνες ορειβασίας ή ορειβατικοί αγώνες, που εντάχθηκαν στην κατηγορία των ειδικών αθλημάτων (αγώνες ανωμάλου δρόμου, αγώνες ορειβασίας κ.ά.).

Οι 1οι Αγώνες (ομαδικοί και ατομικοί) έγιναν στον Υμηττό στις 22 Μαρτίου 1925 με τη συμμετοχή 39 αθλητών από 6 συλλόγους {Διδασκαλείο Γυμναστικής (20), Εθνικός Γυμναστικός Σύλλογος (3), Οδοιπορικός Σύνδεσμος (6), Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος (7), Παναθήναιος (2), Προσκοπική Ομάδα (1)}, καθώς και 6 ανεξάρτητων ορειβατών (Νίκος Βάλλας, Νίκος Γεωργιάδης, Κώστας Νάτσης, Ηλίας Νικόπουλος, Αντώνης Στεφανίδης, Γιώργος Παντελίδης).

Η διαδρομή ήταν: Εκκλησάκι Ανάληψη Βύρωνα (υψόμ. 160μ.) - χαράδρα Κακόρεμα - κορυφή Εύζωνας (υψόμ. 1.026μ.). Υψομετρική διαφορά 866μ.

Οι χρόνοι που έγιναν ήταν από 1 ώρα 12΄ 21΄΄ ο πρώτος μέχρι 1 ώρα 58΄ 17΄΄ ο τελευταίος. Πρώτη νικήτρια ομάδα ήταν το Διδασκαλείο Γυμναστικής που πήρε και το σχετικό κύπελλο του Σ.Ε.Γ.Α.Σ. Τα διπλώματα και τα έπαθλα απένειμε ο Υπουργός Παιδείας (!) σε ειδική τελετή που έγινε στις 11 Απριλίου 1925, στους δε 3 πρώτους νικητές έδωσε ως έπαθλο και από μία καραμπίνα σκοποβολής μετά 500 φυσιγγίων (!). Από τους ορειβάτες, ο μεν Ηλίας Νικόπουλος ήρθε 7ος με χρόνο 1 ώρα 18΄42΄΄ ο δε Κώστας Νάτσης ήρθε 9ος με χρόνο 1 ώρα 21΄ 4΄΄.

Οι 2οι Αγώνες (ομαδικοί) έγιναν στην Πεντέλη στις 16 Μαΐου 1926 με τη συμμετοχή αθλητών από 6 συλλόγους {Διδασκαλείο Γυμναστικής, Οδοιπορικός Σύνδεσμος, Υπαίθριος Ζωή, Γυμναστικός Σύλλογος Αμαρουσίου και (μάλλον) Εθνικός Γ.Σ. και Πανελλήνιος Γ.Σ.).

28ος Γύρος Πάρνηθας.
Φωτό Μ. Μαυρόπουλος.

Στην κορυφή της Πεντέλης 16 Μαΐου 1926, η ομάδα των «Κούκων» μετά τους αγώνες ορειβασίας. Φωτογραφία από το περιοδικό «ΤΟ ΒΟΥΝΟ» αριθμός τεύχους 181 του 1954.

Η διαδρομή ήταν: πλατεία Κηφισιάς (υψόμ. 300μ.) - ρέμα Κοκκιναρά - κορυφή Πέργαρι ή Πυργάρι (υψόμ. 1.108μ.). Υψομετρική διαφορά 808μ.

Πρώτη νικήτρια ομάδα ήταν το Διδασκαλείο Γυμναστικής που πήρε και το σχετικό κύπελλο του Σ.Ε.Γ.Α.Σ.

Δεύτερη νικήτρια ομάδα ήταν ο Γυμναστικός Σύλλογος Αμαρουσίου με 16 αθλητές και χρόνο από 1 ώρα 20΄ έως 1 ώρα 32΄. Οι αθλητές αυτοί ήταν οι Νίκος Βάλλας, Νίκος Γεωργιάδης, Ιωσήφ Κέντας, Γεράσιμος Μαλλιαρίτσης, Πλάτων Μεταξάς, Ηλίας Μήλας, Κώστας Νάτσης, Ηλίας Νικόπουλος, Γιώργος Παντελίδης, Βασίλης Παπαδόπουλος, Γιώργος Παππάς, Αντώνης Σαλβαράς, Μάριος Φράγκος και Χρήστος Χειμάρας, που ίδρυσαν το 1928 (μαζί με άλλα 17 άτομα) τον Ορειβατικό Σύνδεσμο Αθηνών (Ο.Σ.Α.), καθώς και οι Φοίβος Παπαδόπουλος και Γιώργος Σακελλαρόπουλος.

Η ομάδα αυτή ήταν μία ανεξάρτητη ομάδα ορειβατών που για να λάβει μέρος στους αγώνες (που το 1926 ήταν ομαδικοί) εντάχθηκε στο Γυμναστικό Σύλλογο Αμαρουσίου, με τη μεσολάβηση του γυμναστή και προπονητή του συλλόγου Εμμανουήλ Μπαμιέρου (μετέπειτα ιδρυτικό μέλος του Ορειβατικού Συνδέσμου Αθηνών και Γενικός Επιθεωρητής Σωματικής Αγωγής). Επειδή δεν είχαν κοινή εμφάνιση, για να ξεχωρίζει ως ομάδα φόρεσαν όλοι τους σκούφους από λινάρι ή κάνναβη, τους λεγόμενους κούκους. Έτσι απέκτησαν την προσωνυμία «Κούκοι», ονομασία που τους άρεσε και την κράτησαν γιατί θύμιζε και τα γνωστά πουλιά που φέρνουν πρώτα την άνοιξη στα βουνά. Φωτογραφία της ομάδας μετά τον τερματισμό της έχει δημοσιευθεί στο περιοδικό του Ε.Ο.Σ. «το βουνό», τ. 181, Νοέμ-Δεκ. 1954 (σ. 161).

Σημείωση: Από τους συμμετέχοντες στους αγώνες αυτούς, οι Ν. Βάλλας, Ηλ. Νικόπουλος, και Α. Στεφανίδης ανέβηκαν στον Όλυμπο το 1926, ενώ το 1928 ανέβηκαν οι Κ. Νάτσης, Η. Νικόπουλος, Πλ. Μεταξάς και Α. Στεφανίδης. Το 1930 ανεβαίνουν πάλι στον Όλυμπο οι Ηλ. Νικόπουλος και Κ. Νάτσης που χάραξε και το γνωστό «πέρασμα Νάτση» από το Στεφάνι στο Μύτικα.

Σημείωση: Το 1980-1981 και στο πλαίσιο συγγραφής του βιβλίου μου «Τα βουνά της Αττικής» πήρα σχετικές πληροφορίες, εκτός των άλλων, και για τους αγώνες αυτούς από τους συμμετέχοντες Πλάτωνα Μεταξά και Ηλία Νικόπουλο, καθώς και από τον γυμναστή Εμμανουήλ Μπαμιέρο.

Βιβλιογραφία

Ημερολόγιον (Πασχαλινόν) του Οδοιπορικού Συνδέσμου. Έτος Β, 1926, σ. 272 (αγώνες σ. 11-12 & 21-22).

Περιοδικό του Ε.Ο.Σ. «Το Βουνό», τ. 181, Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1954, σ. 159-167. (άρθρο Πλ. Μεταξά με τίτλο: Αναδρομή στα ορειβατικά 1926-1932).

Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο Ε.Ο.Σ. Αθηνών, τ. 102, Ιανουάριος - Φεβρουάριος 1976, σ. 17-19 (άρθρο Πλ. Μεταξά με τίτλο: Ιστορική ορειβατική αναδρομή).

Μεταξάς Πλάτων: Ιστορική ορειβατική αναδρομή. Αθήνα, 1982, σχ. 24x17,5, σ. 71. (ανάτυπο από το «Ενημερωτικό Δελτίο» του Ε.Ο.Σ. Αθηνών Ιαν. 1976 - Αύγ. 1979)

Νικόπουλος Ηλίας: Ιστορικές αναδρομές. Αθήνα, 1978, σχ. 21x15, σ. 36.

Νέζης Νίκος: Τα βουνά της Αττικής. Αθήνα, 1983, σχ. 24x17, σ. 166+16 φωτ. και Αθήνα, Ε.Ο.Ο.Α., 2002, σχ. 24x17, σ. 302.

Νέζης Νίκος: Ελληνικός Ορειβατικός Σύνδεσμος Αθηνών 1928-2000. Συμβολή στην ιστορία του. Αθήνα, 2000, σχ. 28x21, σ. 142.

Νέζης Νίκος: Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας Αναρρίχησης 1930-2000. 70 χρόνια προφοράς και δράσης. Αθήνα, Ε.Ο.Ο.Α., 2000, σχ. 28x21, σ. 318.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ε.Ο.Σ ΑΧΑΡΝΩΝ

Children ski school
www.skiclubeosa.gr

Ακαδημία ski για παιδιά, αρχάριου, μεσαίου και προχωρημένου επιπέδου.

Η σχολή παρέχει:
Εξοπλισμό • Εκπαίδευση
Μεταφορά προς και από τον Παρνασσό
Συνοδεία • Αθλητική εξέλιξη.

Υπεύθυνος σχολής: Θάνος Παπανδρέου
Τηλ.: 6937.337223
Email: thanoseosa@windtools.gr